

AS RANDSFJORD TREMASSE- & PAPIRFABRIKK
Postboks 524
3504 HØNEFOSS

Vår dato: 07.02.2025

Vår ref.: 202504008-1 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Varsel om vedtak om innkalling til konsesjonsbehandling for Bergerfoss II kraftverk i Jevnaker kommune

Kraftverkene i Randselva og reguleringen av Randsfjorden påvirker miljøforholdene i Randselva, som har bestander av storørret og elvemusling. For å sikre en helhetlig forvaltning av naturverdiene i vassdraget, ser Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) det som hensiktsmessig å kalle inn kraftverket Bergerfoss II til konsesjonsbehandling. NVE har også mottatt anmodning fra grunneier Oddvar Røysi om å kalle inn Bergerfoss II kraftverk til konsesjonsbehandling etter vannressursloven § 66. Anmodningen er datert 13.2.2023.

I brev fra NVE datert 3.7.2023 ba vi om kommentarer fra kraftverkseierne av de konsesjonsløse kraftverkene i Randselva om konkrete forhold knyttet til en mulig innkalling til konsesjonsbehandling. Viul Kraft AS ba NVE den 15.9.2023 om å utsette innkalling av de konsesjonsløse kraftverkene til det var adgang til å åpne vilkårsrevisjon for reguleringen av Randsfjorden, som har revisjonsadgang 12.1.2025, og til søknad om nytt Randselva kraftverk var tatt til behandling. Begrunnelsen for dette var et ønske om at sakene skulle sees i sammenheng, da de ligger langs samme vassdrag, og nye bestemmelser for et kraftverk vil kunne påvirke forholdene i flere kraftverk i vassdraget. Med bakgrunn i dette valgte NVE å avvente videre saksbehandling for de konsesjonsløse kraftverkene i Randselva noe.

Bergerfoss II kraftverk har ikke konsesjon etter vannressursloven, det er derfor ikke knyttet vilkår etter vannressursloven til driften av kraftverket. Aktsomhetsplikten og andre bestemmelser i vannressursloven gjelder likevel. NVE kan sette ytterligere vilkår i en konsesjon.

NVE vil opplyse om at kraftverket Bergerfoss I, på østsiden av Bergerfossen i Randselva, er eid av Einar Michael Borch. På vegne av kraftverkseier har Dæhlin Sand Advokatfirma den 29.09.2023 kommentert at NVE må gjøre en vurdering av om det for hvert enkelt kraftverk foreligger sterke miljømessige hensyn som gjør at konsesjonsbehandling kan besluttet. Dæhlin Sand mener det ikke foreligger «sterke miljømessige hensyn» som gir grunnlag for å beslutte at Bergerfoss I må ha konsesjon. NVE varsler eier av kraftverket Bergerfoss I om

å uttale seg om innkalling til konsesjonsbehandling, i eget brev. Denne saken har NVE saksreferanse 202504181.

NVE vil vurdere om kraftverket skal kalles inn til konsesjonsbehandling etter vannressursloven § 66, tredje ledd. NVE kan i særlige tilfeller kalle inn eldre vassdragstiltak til konsesjonsbehandling når det foreligger sterke miljømessige hensyn.

I «*Forslag til strategi for bevaring og utvikling av bestandene av storørret*» (Gladsø m.fl., 2020, s. 12) er storørretbestanden i Tyrifjorden med Drammenselva og Randselva vurdert til å ha så stor verdi at bestanden er foreslått som kandidat til å bli nasjonalt storørretvassdrag. Det er dokumentasjon på elvemusling i Randselva tilbake til 1700-tallet, og det er gjort flere undersøkelser i elva de siste tiårene, med funn av elvemusling både rett oppstrøms dammen i Randsfjorden, og mellom Bergerfoss og Kistefoss. Bestanden av elvemusling karakteriseres i dag som liten og fragmentert, med liten eller ingen rekruttering. For å forbedre forholdene for storørret og sikre genflyt for elvemusling i vassdraget ser NVE det som nødvendig med en helhetlig behandling der Randsfjorden og kraftverkene i Randselva sees i sammenheng.

Bergerfoss II kraftverk ligger i Randselva med vannforekomst 012-3073-R Bergertjernet - Bergerfoss oppstrøms og vannforekomsten 012-3072-R Randselva Bergerfoss – Kistefoss. Begge vannforekomstene er registrert som sterkt modifisert vannforekomst (SMVF), med påvirkningseffekten endret habitat som følge av morfologiske endringer. Vannforekomsten oppstrøms kraftverket har godt økologisk potensial, men er tilknyttet Randsfjorden (012523-L), som har moderat økologisk potensial. Miljøtilstanden i vannforekomsten nedstrøms kraftverket er vurdert til godt økologisk potensial. For fisk er tilstanden vurdert som *dårlig*.

Lenger nedstrøms i Randselva ligger det 3 vannforekomster med økologisk tilstand/potensial lavere enn dagens miljømål. De tre vannforekomstene står på vedlegg 3 i Regional plan for vannforvaltning i Innlandet og Viken for planperioden 2022-2027, som medfører at de har miljømål innen 2027 som kan medføre andre tiltak enn krafttap for vannkraftsektoren (Tabell 1). Miljømålet for sterkt modifiserte vannforekomster blir fastsatt på grunnlag av en vurdering av hvilke avbøtende tiltak som er realistiske å gjennomføre i vannforekomsten.

Tabell 1: Vannforekomstene i Randselva som er på vedlegg 3 (miljømål som kan medføre andre tiltak enn krafttap) i Regional plan for vannforvaltning i Innlandet og Viken for planperioden 2022-2027. SMVF: Sterkt modifisert vannforekomst. MØP: Moderat økologisk potensial. GØP: Godt økologisk potensial.

Vannforekomst ID	Vannforekomst-navn	Naturlig/SMVF	Økologisk tilstand/potensial	Miljømål	Vedlegg 3
012-3046-R	Randselva Askerudfoss – Viulfoss	SMVF	MØP	GØP	Ja
012-3048-R	Randselva Dam oppstrøms Askerudfoss – Askerudfoss	SMVF	MØP	GØP	Ja
012-3049-R	Randselva Kistefoss – dam oppstrøms Askerudfoss	SMVF	MØP	GØP	Ja

NVE viser til [Nasjonale føringer for regulerte vassdrag](#) (datert 24.01.2014 og videreført 19.03.2019) som sier at miljømål etter vannforskriften kan kvalifisere som «særlig tilfelle» etter vrl. § 66. Storørreten i Tyrifjorden og Randselva og elvemuslingen i Randselva er begge av nasjonal interesse. NVE mener at disse særlige grunnene for innkalling til konsesjonsbehandling gjør seg gjeldende for hvert enkelt av kraftverkene, og for kraftverkene samlet sett. NVE vurderer at det er viktig å se påvirkningene og tiltak i sammenheng for å bedre forholdene for disse artene.

Dersom dere vil korrigere eller supplere opplysninger til saken, er det viktig at vi får dette inn før fristen går ut, hvis ikke vil vi behandle saken ut ifra de opplysninger som foreligger. Vi ber om at uttalelsen sendes vår e-postadresse nve@nve.no med saksnummer 202504008 inkludert i emnefeltet.

Frist for å sende uttalelse er:

1.4.2025

Dette brevet er å betrakte som et varsel om vedtak til innkalling til konsesjonsbehandling etter vannressursloven, jf. forvaltningsloven § 16.

Med hilsen

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Håkon Berg Sundet
fagleder

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

AS RANDSFJORD TREMASSE- & PAPIRFABRIKK

Kopimottakerliste: